

Knut Aarbakke ny leder i Akademikerne

Knut Aarbakke er valgt til ny leder i hovedorganisasjonen Akademikerne. Han overtar ledervervet etter Christl Kvam som gir seg etter seks år. – Jeg kommer særlig til å være opptatt av to ting – at vi har et næringsliv som klarer å hevde seg i den internasjonale konkurransen, og at vi utvikler et godt velferdstilbud som omfatter alle. På begge områder er det et stykke vei å gå, sier Aarbakke.

Les mer på www.akademikerne.no

Gjennomføring av tjenestedirektivt i norsk rett

Helsetjenester er unntatt fra tjenestedirektivets virkeområde, og gjennomføring vil derfor i liten grad berøre helsetjenesten direkte. Det er desto viktigere å klarlegge avgrensningene av hva som er å anse som helsetjenester, skriver Legeforeningen i sitt høringsvar til Nærings- og handelsdepartementet når det gjelder gjennomføring av tjenestedirektivet i norsk rett. Legeforeningen støtter departementets tolking av direktivet og dets forarbeider, og støtter også departementets forslag til avgrensning mot helsetjenester. Etter foreningens vurdering foreligger det en grundig og god analyse av de aktuelle rettkilder. Bakgrunnen for at helsetjenester ble unntatt fra direktivets virkeområde må tillegges betydelig vekt, mener Legeforeningen. Pasient-sikkerhets- og pasientrettighetshensyn, herunder et tydelig og enhetlig tilsyn med helsetjenesten, tilsier at forståelsen av hva som er helsetjenester i direktivets forstand ikke avviker i særlig grad fra den nasjonale. Departementets fortolkning ivaretar dette, mener foreningen.

Norge på 14. plass

Norge er falt til 14. plass blant OECD-landene med hensyn til helseutgifter som andel av BNP. Hvor kraftig helseutgiftene egentlig øker, kommer litt an på hvilke helseutgifter man regner med, og hva man ser disse i forhold til. Helseutgiftenes andel av bruttonasjonalproduktet (BNP) er redusert fra 10 % i 2003 til 8,7 % i 2006. Samtidig er andelen av helseutgiftene som brukes til sykehustjenester, legetjenester mv. samt medisiner og medisinsk utstyr og hjelpemidler, redusert både siden 1997 og siden 2003.

Ifølge foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) brukte man i Norge i 2007 203,4 milliarder kroner på helse. Dette inkluderer både investeringene og den private andelen av finansieringen. Investeringer til helseformål utgjorde 12,9 milliarder kroner (6,3 % av de totale helseutgiftene). De private helseutgiftene utgjorde 32,6 milliarder kroner (16 % av de totale helseutgiftene).

Les hele saken: www.legeforeningen.no/?id=148312

Uenige om placebo

Den nye Helsinki-deklarasjonen som regulerer de etiske sidene ved medisinsk forskning, ble vedtatt på årsmøtet i Verdens legeforening (WMA) i Seoul i oktober.

Det var imidlertid uenighet om hvor restriktiv man skal være ved bruk av placebo ved utprøving av nye medikamenter.

Hovedregelen er at kontrollgruppen ikke skal testes mot placebo ved uttesting av nye legemidler, dersom det allerede fins virksomme legemidler for den lidelsen det forskes på og mangel på medisiner kan sette forsøkspersonen i fare.

Ved uttesting av nye medisiner for schizofreni er det for eksempel ment at kontrollgruppen skal få eksisterende medikamenter. Flertallet i arbeidsgruppen ville imidlertid ha med et avsnitt om at det er mulig å gjøre unntak dersom det er nødvendig for at resultatene skal være vitenskapelig holdbare og det ikke skader forsøkspersonen.

Sør-Afrika og enkelte land i Sør-Amerika, støttet av Portugal, var skeptiske til denne muligheten for unntak. Ikke alle land har etiske forskningskomiteer som skal godkjenne medisinske forskningsprosjekter. Disse skal blant annet vurdere om det er nødvendig å teste mot placebo istedenfor virksomme medikamenter dersom slike fins. Det ble argumentert for at unntaket kunne åpne for at unntaksregelen kunne brukes til å teste ut nye medikamenter på en fattig befolkning som ikke kjenner sine rettigheter. Flertallet gikk imidlertid inn for å ha med dette avsnittet, men det ble tilføyd en setning om at unntak bare skal gis i helt spesielle tilfelle (1).

Bjørn Oscar Hoftvedt

bjorn.hoftvedt@legeforeningen.no
Medisinsk fagavdeling

Litteratur

1. Johannessen LB. Helsinki-deklarasjonen er revurdert og vedtatt. Tidsskr Nor Legeforen 2008; 128: 2489.

Stortingets høringer om statsbudsjettet

Legeforeningen har vært på seks høringer i Stortinget i forbindelse med Regjeringens forslag til statsbudsjett.

Helse- og omsorgskomiteen har avholdt høringer fordelt på følgende noe ulikeartede temainndeling: Kommunale helse- og omsorgstjenester, spesialisthelsetjenesten, behandling av rusmiddelavhengige, psykisk helsevern, habilitering og rehabilitering, egenandeler og tilskudd (over budsjettkapittel 761) forvaltet av Helsedirektoratet.

I motsetning til under ordinære høringer i Helse- og omsorgskomiteen hvor det gis anledning til å stille med tre deltakere, har det under budsjett høringene kun vært anledning til å stille med én talsperson. Legeforeningen har vært representert av president eller annet sentralstyremedlem. Vedkommende har holdt et innlegg av fem minutters varighet og besvart spørsmål fra Stortingets komiteen.

Deltakelsen har fordelt seg som følger: Torunn Janbu, Legeforeningens president, var talsperson under høringene om kommunale helse- og omsorgstjenester og spesialisthelsetjenesten, mens Kjersti Baksaas-Aasen

var talsperson under høringen om behandling av rusmiddelavhengige. Hege Gjessing var talsperson under høringen om psykisk helsevern og Arne Refsum under høringen om habilitering og rehabilitering. Under høringene om egenandeler og tilskudd som er forvaltet av Helsedirektoratet, var Marte Walstad Legeforeningens talsperson.

I forkant av komitéhøringene ble det utarbeidet bakgrunnsnotater i tilknytning til den enkelte høringen. Disse ble oversendt komiteen tre dager før den aktuelle høringen. Notatene gir uttrykk for Legeforeningens synspunkter på det fremlagte forslaget til statsbudsjettet innen det aktuelle temaområde. Notatene har også vært benyttet av representantene til å forberede spørsmål. De ulike innleggene som Legeforeningens representanter har holdt, har vært en utdyping og presisering av innholdet i det tilhørende notatet.

Legeforeningens notater som er utarbeidet i forbindelse med Stortingets budsjettbehandling, er tilgjengelige på Legeforeningens Internett-sider: www.legeforeningen.no

Matias Nissen-Meyer

matias.nissen-meyer@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk